



საქართველოს სსრ.



საბჭო. რესპუბლიკის

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

სახალხო კომისართა საბჭოს და ეკონომიური საბჭოს
საქმეთა მმართველობის გამოცემა

1930 წ. მარტის 24.

№ 5

ნაწილი პირველი

უ ი ნ ა ა რ ს ი:

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი.

55. საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე 1930/31 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების შესახებ.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი

55. დადგენილება ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე 1930-31 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების შესახებ.

სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. თებერვლის 23-ის დადგენილებით დამტკიცებულია და სამოქმედოდ შემოღებული 1930-31 წლისათვის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ახალი დებულება, რომელიც განვითარებულ იქნა ა/კსფსრ-ის ტერიტორიაზე შესაფარდებლად ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილებით „1930-31 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის ძირითად დებულებათა შესახებ“. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების გადასინჯვა გამოწვეულია შემდეგი მოსაზრებით:

სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციის ზრდა, რამაც უკვე მოიცვა საგლეხო მეურნეობათა თვალსაჩინო ნაწილი, ცალკეული რაიონების გადასვლა

მთლიან კოლექტივიზაციაზე და აქედან წარმოშობილი ამოცანა კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაციისა ამ რაიონებში, აგრეთვე კულაკობის შეზღუდვის პოლიტიკის უფრო გადაჭრით გატარება ყველა დანარჩენ რაიონებში ჰქმნის აუცილებლობას, რათა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონი გადასინჯულ იქნეს იმ ხაზით, რაც უზრუნველყოფს დიდროვანი კოლექტიური სასოფლო მეურნეობის ზრდისათვის ყოველმხრივ ხელის შეწყობას.

კოლექტივიზაციის შემდგომი ზრდისათვის, კოლექტიურ მეურნეობათა გადიდროვნებისათვის, მათი შემოსავლიანობისა და მათი განსაზოგადოებული ფონდების გადიდებისათვის ხელისშესაწყობად საჭიროა მომავალი წლიდან კოლექტიურ მეურნეობათა მიმართ პროგრესიულ დაბეგვრიდან პროპორციულ დაბეგვრაზე გადასვლა; პროპორციული დაბეგვრით, რაც ინდივიდუალურ მეურნეობათა დაბეგვრის წესისაგან განსხვავდება, შემოსავლის თვითიველ მანეთზე დაწესებული განაკვეთი გადიდებულ არ უნდა იქნეს კოლექტიური მეურნეობის შემოსავლიანობის გადიდების მიუხედავად.

ამასთან ერთად, რადგანაც ა/კსფსრ-ისა და კერძოდ საქართველოს სსრ-ის პირობებში ინდივიდუალურ ღარიბ და საშუალო მეურნეობათ ჯერ კიდევ უპირატესი მნიშვნელობა აქვთ სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში, ა/კსფსრ მთავრობამ, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ახალი კანონით მისთვის მინიჭებული უფლებების თანახმად, არა მარტო შეუნარჩუნა ინდივიდუალურ მეურნეობათ ამა 1929-30 წელს მოქმედი კანონით გათვალისწინებული შეღავათები, არამედ თვალსაჩინოდ გააფართოვა ეს შეღავათები, განსაკუთრებით იმ საგლეხო მეურნეობათათვის, რომელნიც აუმჯობესებენ თავიანთ მეურნეობას, ადიდებენ ნათესებს და ამრავლებენ პირუტყვითა რიცხვს.

შემოაღნიშნულ მოსაზრებათა საფუძველზე გამოცემული სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ახალი კანონი ანიჭებს მთელ რიგ ახალ შეღავათებს ღარიბ და საშუალო გლეხთა ინდივიდუალურ მეურნეობათ, რომელნიც აფართოებენ და აუმჯობესებენ ბამბისა, რამისა, კენაფისა და სხვა ძვირფასი კულტურების ნათესებს; ეს კულტურები-კი აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს ფაბრიკებისა და ქარხნებისათვის, რომელნიც აწვდიან საქონელს როგორც მუშებს, ისე სოფლის მოსახლეობას.

იმ ღარიბ და საშუალო მეურნეობათა წასახალისებლად, რომელნიც ცდილობენ გაადიდონ ისეთი პროდუქციის რაოდენობა, რაც ბაზარზე იყიდება ან რასაც კოოპერატიული ორგანიზაციები ყიდულობენ სამრეწველო მეცხოველეობის რაიონებში, ა/კსფსრ-ის მთავრობამ შემოიღო მთელი რიგი დამატებითი შეღავათები, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ახალი კანონით გათვალისწინებული შეღავათების გარდა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო, იღებს რა სახელმძღვანელოდ სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. თებერვლის 23-ის დადგენილებით დამტკიცებულ ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულებას (სსრკ ცენ. აღმ. კ-ტისა, სახალხო კომისართა საბჭოს და შრომისა და თავდაცვის საბჭოს „იზვესტია“-ს 55 №-ი 1930 წ. თებერვლის 25-სა) და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ.

მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილებას „1930-31 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის ძირითად დებულებათა შესახებ“ („ზარია ვოსტოკა“-ს 64 №-ი 1930 წ. მარტის 11-სა), აღვცნე:

დამყარებულ იქნეს 1930-31 წელს შემდეგი წესი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარებისა საქართველოს სსრ-ში მის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკებით და ავტონომიური ოლქითურთ.

კ ა თ ი I.

ზოგადი დებულებანი.

1. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 1-ლი მუხლის თანახმად ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება:

- ა) ინდივიდუალური საგლეხო მეურნეობანი;
- ბ) კოლექტიური მეურნეობანი;
- გ) საბჭოთა მეურნეობანი.

2. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების მე-2 მუხლისა და მეორე მუხლის 1-ლი და მე-2 შენიშვნის თანახმად გადასახადი გამოიანგარიშება თვითეულ ცალკე მეურნეობაზე მთლად იმ შემოსავლის მიხედვით, რასაც იგი იღებს ფულად და ნატურად შემდეგი წყაროებიდან:

- ა) შემინდვრობა;
- ბ) მევენახეობა;
- გ) ყოველგვარი ოთხფეხი საქონელი, ღორების გარდა;
- დ) სოფლის მეურნეობის შემდეგი სპეციალური დარგები: მებოსტნეობა, მებაღეობა, მებალეობა, მევენახეობა, მეთამბაქოობა, ბრინჯისა და ბამბის პლანტაციები;

ე) არასამიწათმოქმედო სამუშაო საშოვარი (სამუშაო ხელფასი, შინამრეწველობა, ხელოსნობა და სხვა საშოვარი).

შენიშვნა. მეთევზეობის შემოსავალი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაიბეგრება ყველგან იმ შემთხვევაში, უკეთეს დანაქერი თევზი ნაწილობრივ თუ მთლად იყიდება.

3. ის წყარო, რომლის შემოსავალიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება, სხვა რაიმე გადასახადით არ დაიბეგრება, გარდა:

- ა) სარეწაო გადასახადისა, რომლითაც იბეგრება არასამიწათმოქმედო მოსაქმეობა ბრუნვის პროცენტული შეფარდებით და
- ბ) წყლის გამოსაღებისა—სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონებში.

იმ მიწის ნაკვეთზე, რომლის შემოსავალიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება, აგრეთვე იმ აღნაგთან ნაკვეთზე, რომელიც უშუალოდ დაკავშირებულია სასოფლო-სამეურნეო სარგებლობასთან, რენტა გადახდევინებულ არ იქნება.

ის შენობა, რომელიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დასაბეგრო მეთურნეობის შედგენილობაში შედის, განთავისუფლდება შენობის ადგილობრივი გადასახადისაგან.

(ერთიანი სასოფ.-სამეურ. გადასახადის დებულების მე-3 მუხ.)

შენიშვნა. კულაკურ მეთურნეობაში სარეწაო გადასახადი, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადთან ერთად, გადახდევინებულ იქნება აგრეთვე არასამიწათმოქმედო მოსაქმეობისათვის, რაც იბეგრება სარეწაო გადასახადის მტკიცე განაკვეთებით (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებ. მე-3 მუხ. შენიშვნა).

4. იმ მოქალაქემ, რომელიც სოფლის მეთურნეობას საქალაქო მიწაზე ეწვევა, უნდა გადაიხადოს თავის შემოსავალზე ან ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი ან საშემოსავლო გადასახადი.

ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით მოქალაქენი დაიბეგრებიან როგორც სოფლის მეთურნეობის შემოსავლისათვის, ისე არასამიწათმოქმედო საშოვარისათვის საქართველოს სსრ ყველა ქალაქში, გარდა ტფილისისა, ბათუმისა, სოხუმისა, ქუთაისისა, ფოთისა, ბორჯომისა, ვაგარისა, სიღნაღისა, თელავისა და კიათურისა.

(ერთ. სასოფ.-სამეურნ. გადასახად. დებულ. მე-4 მუხ.)

5. ის მოქალაქე, რომელიც ქალაქში სცხოვრობს, ხოლო ამავე დროს სოფლის მეთურნეობა ქალაქს გარეშე აქვს, ერთიან სასოფლო-სამეურნეო გადასახადს გადაიხდის იმ შემოსავლის მიხედვით, რასაც იგი სოფლად მიიღებს, და სამუშაო ხელფასის მიხედვით. დანარჩენი საქალაქო შემოსავლისათვის, სამუშაო ხელფასის გარდა, იგი დაიბეგრება სხვა გადასახადებით მთლად ქალაქის მოსახლეობის თანაბრად.

(ერთ. სასოფ.-სამ. გადასახად. დებულების მე-5 მუხ.)

6. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ დაიბეგრება შემდეგი სახის სამუშაო ხელფასი:

- ა) შრომის ბეგარის წესით მუშაობისათვის;
- ბ) სოფლის მეთურნეობაში მოჯამაგირე მამაკაცისა თუ დედაკაცის მუშაობისათვის;
- გ) საბჭოთა ქვედა თანამდებობაზე არჩეული პირის (სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტისა და სასოფლო სამკოს წევრის) მუშაობისათვის;
- დ) გლეხთა ურთიერთი დახმარების კომიტეტში და მის შესაბამის ორგანიზაციაში, აგრეთვე სოფლის პირველი საფეხურის კოოპერატივში და დასახლებული ადგილების კოოპერატივების ორგანიზაციების თანამდებობაზე მუშაობისათვის;

ე) სასოფლო, საუბნო სამედიცინო და სავეტერინარო პერსონალის (ექიმი, კბილის ექიმი, ფერვალი, ბებია-ქალი და სხვა), რაიონისა და უბნის აგრონომისა, აგრეთვე კოლექტიურ და საბჭოთა მეთურნეობაში და კოოპერატიულ ორგანიზაციაში მომუშავე აგრონომისა, აღნიშნული აგრონომების თანაშემწისა, უბნის მიწის მოწყობისა და მელიორატორისა, უბნის ზოოტექნიკოსისა და კონტროლ-ასისტენტისა, ტყის გამგისა, მისი თანაშემწისა, მეტყვევისა, ტყის მცველისა, ტყის დარაჯისა, სოფლის მასწავლებლისა, სახალხო მოსამართლისა, სახალხო გამომძიებლისა, სასოფლო საბჭოს მდივნისა, სოფლად წერილების დამტარებლისა, სოფლის მილიციისა, რაიონის სტატისტიკოსისა, სოფლის საავად-

მყოფოში, სკოლაში, სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტში და სასოფლო საბჭოში მოსამსახურე ტექნიკური პერსონალის მუშაობისათვის;

ვ) სალიტერატურო და კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობისათვის (სოფლის კორესპონდენტისა, ქობ-სამკითხველოში მომუშავეისა და სხვა).

ამის გარდა, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ დაიბეგრება სამხედრო მსახურთა ყოველგვარი კმაყოფა და აგრეთვე სახელმწიფო დაწესებულებიდან მიღებული ყოველგვარი პენსია.

ამა მუხლში ჩამოთვლილი შემოსავალი დაიბეგრება საშემოსავლო გადასახადით სახელმწიფო საშემოსავლო გადასახადის დებულებისამებრ (ერთიანი სას.-სამ. გადასახადთა დებ. მე-6 მუხლი).

შენიშვნა 1. ის სამუშაო ხელფასი, რასაც სოფლის პირველი საფეხურის კოოპერატივში თანამდებობაზე არჩეული პირი იღებს, განთავისუფლდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრისაგან იმ შემთხვევაში, უკეთუ ამ არჩეულ პირს ამ კოოპერატივში სხვა რამ შემოსავალი არა აქვს, გარდა სამუშაო ხელფასისა (ერთიანი სას.-სამ. გადასახ. დებ. მე-6 მუხლის შენიშვნა).

შენიშვნა 2. ამა მუხლის „ე“ პუნქტით გათვალისწინებულ სამსახურს სასოფლო მილიციაში გაეთანაბრება სამსახური სამაზრო და სარაიონო მილიციაში ისეთ თანამდებობებზე, რაც მომსახურეობას უწევს სოფლის ადგილებს.

7. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის საგადასახადო წელიწადი ითვლება მაისის 1-დან აპრილის 30-მდე—ამ რიცხვითურთ. (ერთიანი სას.-სამ. გადასახადთა დებ. მე-7 მუხლი).

კ ა ტ ი II.

დასაბამარი შემოსავლის განსახლვრა.

ა. შემოსავლიანობის ნორმები.

8. მეურნეობის მემინდვრობისა, მეველეობისა, მესაქონლეობისა, მებოსტნეობისა, მებალჩირობისა, მებალეობისა, მევენახეობისა, მეთამბაქოობისა, მებამბეობისა და სხვა სპეციალური დარგის შემოსავალი განისაზღვრება ამა კარის ქვემოშდევნო მუხლების წესით დადგენილი შემოსავლიანობის ნორმების მიხედვით (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებულ. მე-8 მუხლი).

შენიშვნა. საოლქო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებით, იმ კოლექტიური მეურნეობის შემოსავალი, რომელსაც აქვს წესიერად დაყენებული ანგარიშგება, განისაზღვრება არა ნორმებისა, არამედ ანგარიშგების მიხედვით. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებ. მე-8 მუხ. შენიშვნა).

9. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების მე-9, 10, 12 და 14 მუხლების საფუძველზე და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 1—5 მუხლების თანახმად დაწესებულია შემდეგი ნორმები შემოსავლიანობისა აფხაზეთის სსრ-ში, აჭარისტანის ავტონომიურ სსრ-ში, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში და საქართველოს სსრ ოლქებსა და მაზრებში:

შემოსავლიანობის წარმები საქართველოს სსრ-ში 1930-31 წლისათვის.

ადმინისტრაციულ-ტერიტორიალური ერთეულში დასახელება	ს	ნ	ე	ბ	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ	ს	მ	ც	ბ
ახალქალაქი	55	—	20	200	—	120	35	80	—	—	15	16	18	—	2-60																																																
ახალციხისა	50	—	20	205	—	124	60	95	—	—	13	10	15	—	2-50																																																
გორისა	54	—	16	210	215	145	52	—	—	10	13	13	14	—	2-50																																																
კახეთისა	56	—	19	175	285	140	56	190	—	13	15	17	—	2-60																																																	
ტფილისისა	54	—	19	195	243	165	56	180	—	14	14	16	—	2-50																																																	
სამხრეთ-ოსეთისა	48	—	15	200	176	100	35	—	—	11	9	14	—	2-60																																																	
აღმოსავლეთი საქართველო	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2-50																																																
ზუგდიდისა	52	—	10	155	150	100	—	190	26	150	13	13	13	5	1-70																																																
ქუთაისისა	50	—	10	194	260	172	36	—	9	9	10	13	14	9	1-70																																																
ოზურგეთისა	42	—	—	155	134	96	33	168	8	8	10	12	12	8	1-50																																																
სენაკისა	52	—	—	140	134	90	—	—	5	5	10	13	13	5	1-60																																																
აჭარისტანის ავტონ. სსრ	42	—	10	140	110	88	33	120	355	355	10	12	12	355	1-30																																																
აფხაზეთის სსრ	52	—	16	155	120	155	51	265	355	355	10	13	14	355	1-55																																																
დასავლეთ საქართველო	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																
საქართველოს სსრ	52	—	18	180	240	150	52	175	350	350	13	13	15	350	1-50																																																

10. ისეთი სარწყავი მიწების შემოსავლიანობის ნორმები, რაც ბამბისათვის ვარგა, ხოლო დაქერილია მარცვლეული კულტურებით, გადიდება იმ მეურნეობისათვის, რომლის საერთო დასაბეგრავი შემოსავალი 300 მან. აღემატება, 10⁰/₁₀₀-ით ამ რაიონისათვის განსაზღვრულ ნორმებთან შედარებით. (ერთიანი სას.-სამ. გადასახ. დებ. მე-14 მუხ. და ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-3 მუხ. „ბ“ პუნქტი).

11. მებამბეობის რაიონში აბუსალათინით დათესილი მიწები დაიბეგრება სარწყავი ნათესის შემოსავლიანობის ნორმების მიხედვით, რაც უწყებელი ადგილისათვის არის დადგენილი.

ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენ. მე-4 მუხლი).

12. ამა დადგენილების 9—11 მუხლების წესისამებრ განსაზღვრული შემოსავლიანობის ნორმები, გამოქვეყნების შემდეგ, არ შეიძლება შეცვლილ იქნეს საგადასახადო წლის განმავლობაში.

(ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. მე-15 მუხლი).

ბ. მემინდვრობის შემოსავლის განსაზღვრა.

13. მემინდვრობის შემოსავალი, როგორც ინდივიდუალურ, ისე კოლექტიურ და საბჭოთა მეურნეობაში გამოიანგარიშება მთლად საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე ნათესის მიხედვით, ე. ი. მეურნეობაში ფაქტიურად დათესილი მიწის მიხედვით; ამასთანავე, სათვალავში მიიღება მთლად მარცვლეული კულტურებით ნამდვილად დათესილი ფართობი. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. მე-16 და 17 მუხ. და ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენ. მე-6 მუხლი).

შენიშვნა. იმ მეურნეობისათვის, რომელმაც სათესი ფართობი შეამცირა არაპატივსაღები მიზეზით, მემინდვრობის შემოსავალი გამოიანგარიშება წინა წელს დათესილი ფართობის მიხედვით. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. მე-17 მუხ. მე-3 ნაწილი).

ბ. მეველეობის შემოსავლის განსაზღვრა

14. მეველეობის შემოსავლის გამოანგარიშების დროს იმ ადგილებში, სადაც არსებობს მემინდვრობის დაყამირებულ ნასენი მიწების სისტემა, სათვალავში მიიღება მხოლოდ ის სათიბები, რომლებიც მუდმივ გამოიყენება.

დანარჩენ ადგილას სათვალავში მიიღება მეურნეობაში ქონებული ყველა სათიბი, როგორც წყალმისაგდები, ისე უამისო, დაბლობი, მშრალმინდვრიანი და და ტყიანი. (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. მე-18 მუხლი).

დ. ოთხფეხი საქონლის შემოსავლის განსაზღვრა.

15. ოთხფეხი საქონლის შემოსავლის გამოანგარიშების დროს სათვალავში მიიღება:

ა) ცხენი, ხარი, კამეჩი, ვირი, ჯორი და აქლემი 4 წლისაზე მეტი წლოვანებისა;

- ბ) მოზვერი 3 წლისაზე მეტი წლოვანებისა;
 - გ) ძროხა—პირველი მოგების შემდეგ და უშობელი 3 წლისაზე მეტი წლოვანებისა;
 - დ) ნახამთრი ცხვარი და თხა.
- ოთხეუნი საქონლის წლოვანება გამოიანგარიშება საგადასახადო წლის მაისის 1-სათვის. (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. მე-19 მუხლი).

მ. სოფლის მეურნეობის სპეციალური დარგების შემოსავლის განსაზღვრა.

16. მებოსტნეობისა, მებაღეობისა, მებაღეობისა, შევენახეობისა, მეთამბაქოობისა და ბრინჯისა და მანდარინის ნარგავთა შემოსავლის გამოანგარიშების დროს სათვალავში მიიღება ის ფართობი, რაც მეურნეობაში აღნიშნულ კულტურებს უჭირავს (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. მე-20 მუხლი).

3. არასამიწათმოქმედო შემოსავლის განსაზღვრა.

17. არასამიწათმოქმედო საშოვრად სათვალავში მიიღება საგადასახადო წლის წინა წლის შემოსავალი. (ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადთა დებულების 21 მუხლი).

18. სამუშაო ხელფასის შემოსავლის გამოანგარიშების დროს მეურნეობის დასაბეგრავე შემოსავლის შედგენილობაში შეიტანება:

- ა) იმ მომუშავეს სამუშაო ხელფასი, რომელიც მუდმივ თავის სასოფლო მეურნეობაში სცხოვრობს,—15%-ის რაოდენობით;
- ბ) იმ მომუშავეს სამუშაო ხელფასი, რომელიც მუდმივ თავისი სასოფლო მეურნეობის გარეშე სცხოვრობს,—10%-ის რაოდენობით;
- გ) გარე-სარეწაოზე გასვლით მიღებული დაქირავებული შრომის სასყიდელი,—15%-ის რაოდენობით. (ერთიანი სას.-სამ. გადასახ. დებ. 22 მუხლი).

შენიშვნა. იმ მოქალაქემ, რომელიც სამუშაო ხელფასს და აგრეთვე გარე-სარეწაოზე გასვლით დაქირავებული შრომის სასყიდელს იღებს, უნდა წარადგინოს სასოფლო საბჭოში, არა უგვიანეს საგადასახადო წლის ივნისის 1-სა, მისი სამუშაო ადგილის ცნობა—წინა საგადასახადო წლის მაისის 1-დან აპრილის 30-დღე მის მიერ მიღებული სამუშაო ხელფასის რაოდენობის თაობაზე. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებულ. 22 მუხ.)

19. შინამრეწველობისა, ხელოსნობისა და სხვა არასამიწათმოქმედო შემოსავალს (სამუშაო ხელფასის გარდა) თვითეული მეურნეობისათვის განსაზღვრავს სარაიონო საგადასახადო კომისია. ამასთანავე, საერთო შემოსავლიდან გამოირიცხება სარეწაოს ყველა ძირითადი საწარმოო ხარჯი: ნედლეულობისა, სათბობი მასალისა, ნახევარფაბრიკატისა, დაქირავებული მუშების სასყიდელი და სხვა.

ამრიგად განსაზღვრული შემოსავალი ჩაირიცხება მეურნეობის დასაბეგრავე შემოსავლის შედგენილობაში შემდეგ საფუძველზე:

- ა) არაშრომითი ხასიათის შემოსავალი ჩაირიცხება მთლად;
- ბ) ისეთი რთული სასოფლო-სამეურნეო მანქანების დაქირავებით მიღებული შემოსავალი, რომელსაც მექანიკური ძრავი არა აქვს, ჩაირიცხება მეურნეო-

ბის დასაბეგრავ შემოსავალში ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-7 მუხლით განსაზღვრული რაოდენობით, ე. ი. 10⁰/₆-ის რაოდენობით კოლექტიური მეურნეობისა და 25⁰/₆-ის რაოდენობით ინდივიდუალური მეურნეობის შემოსავლისა; ხოლო ტრიერებისა, განმზარისხებლებისა და მარტივი სასოფლო-სამეურნეო მანქანების გაქირავებით მიღებული შემოსავალი სრულიად არ დაიბეგრება:

გ) გარე-სარეწაოზე გასვლით დაუქირავებელი შრომით მიღებული შემოსავალი ჩაირიცხება 30⁰/₆-ის რაოდენობით;

დ) შინამრეწველობისა, ხელოსნობისა და სხვა არასამრეწველო შემოსავალი, მუშების დაუქირავებლად, ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-8 მუხ. თანახმად, ჩაირიცხება 50⁰/₆-ის რაოდენობით.

კოოპერირებულ შინამრეწველთა და ხელოსანთათვის, რომელნიც დაქირავებულ შრომას არ იყენებენ, ამრიგად გამოანგარიშებული შემოსავალი შემცირდება ერთი მეოთხედით. ეს შედეგათი ვრცელდება მხოლოდ ისეთ შინამრეწველზე და ხელოსანზე, რომელიც კოოპერატიულ სისტემაში შემავალი ამხანაგობის და არტელის წევრია. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებულ. 23 მუხ.).

20. კოლექტიური მეურნეობის არასამრეწველო შემოსავალი ჩაირიცხება მის დასაბეგრავ შემოსავალში ინდივიდუალურ მეურნეობათათვის დადგენილ საფუძველზე. ამასთანავე, კოლექტიური მეურნეობის წევრის ის არასამრეწველო შემოსავალი, რაც მას კოლექტიური მეურნეობის გარეშე მიუღია, ჩაირიცხება იმ ნაწილის რაოდენობით, რაც ამ შემოსავლიდან გადარიცხულ უნდა იქნეს კოლექტიური მეურნეობის სახსარში. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებულ. 24 მუხ.).

21. უკეთეს კოლექტიური მეურნეობის წევრს არა აქვს ინდივიდუალური სასოფლო მეურნეობა, მის მიერ კოლექტიური მეურნეობის გარეშე მიღებული არასამრეწველო შემოსავალი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ დაიბეგრება, არამედ დაიბეგრება სახელმწიფო საშემოსავლო გადასახადის კანონის მიხედვით (იმ ნაწილის გამოკლებით, რაც კოლექტიური მეურნეობის სახსარში გადარიცხულ უნდა იქნეს). უკეთეს კოლექტიური მეურნეობის წევრს აქვს ინდივიდუალური სასოფლო მეურნეობა, მისი არასამრეწველო შემოსავალი (კოლექტიური მეურნეობის სახსარში გადასარიცხი ნაწილის გამოკლებით) დაიბეგრება სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით მის ინდივიდუალურ მეურნეობაში საერთო წესისამებრ (ამა დადგენილების მე-19 მუხ.).

უკეთეს კოლექტიური მეურნეობის წევრმა აღნუსხვის დროისათვის თავი დაანება საწარმოს, რაც მას არასამრეწველო შემოსავალს აძლევდა, სარაიონო საგადასახადო კომისიის შეუძლიან გაანთავისუფლოს ეს შემოსავალი დაბეგრისაგან. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებულ. 25 მუხ.).

22. ყველა დაწესებულება, ორგანიზაცია და საწარმო (სახელმწიფო კოოპერატიული და კერძო) მოვალეა წარუდგინოს საგადასახადო ორგანოს, სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს და სასოფლო საბჭოს, მათი მოთხოვნისამებრ, ცნობები ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადამხდელთათვის



მიცემული თანხების შესახებ. ამასთანავე, უნდა აღნიშნოს ამ თანხების მიმღების სახელი, მამის სახელი და გვარი, მისი საცხოვრებელი ადგილი (სოფელი, რაიონი და ოლქი), და აგრეთვე აღნიშნოს ისიც, თუ რისთვის მიეცა მას ფული. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებ. 26 მუხლი).

ზ. ნორმების მიხედვით გამოანგარიშებული სასოფლო მეურნეობის შემოსავლის პროცენტული ზედნართები.

23. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 27 მუხლისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-9 მუხ. თანახმად შემოსავლიანობის სათანადო ნორმების მიხედვით გამოანგარიშებულ სოფლის მეურნეობის შემოსავალზე (ე. ი. მემინდერობისა, მეველეობისა, სპეციალური დარგებისა და მესაქონლეობის) დაწესდება შემდეგი რაოდენობის პროცენტული ზედნართები და აგრეთვე ინდივიდუალური მეურნეობის დასაბეგრავი საერთო შემოსავლის რაოდენობა, რომლის მიხედვითაც ასეთ მეურნეობას შეეფარდება აღნიშნული პროცენტული ზედნართები.

როდენსაც მეურნეობის ყველა წყაროდან მისაღები დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხა 500 მან. მეტია 600 მანეთამდე—

სოფლის მეურნეობის შემოსავლის ზედნართი დაწესდება	5%
600 მან. 650-დე	6%
650 „ 700-დე	7%
700 „ 750-დე	8%
750 „ 800-დე	9%
800 მეტი და სხვ	10%

შენიშვნა. პროცენტული ზედნართები არ შეეფარდება იმ მეურნეობას, რომელშიაც 9 და 10 მჭამელია და რომლის საერთო დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება 60 მ. თითო მჭ. 11 და 12 მჭ. „ „ „ „ 65 მ. „ „ 13 და მეტი „ „ „ „ 70 მ. „ „

პროცენტული ზედნართები არ შეეფარდება აგრეთვე ისეთ მეურნეობას, რომელიც, საკუთარი საწვევი ძალისა და ინვენტარის უქონლობის გამო, ჭირაობს საწვევ ძალასა და ინვენტარს.

თ. დასაბეგრი შემოსავლის განსაზღვრა კულაკურ მეურნეობაში.

24. იმ რაიონებში, სადაც არ მომხდარა კულაკურ მეურნეობათა ლიკვიდაცია მთლიანი კოლექტივიზაციის წესით, ასეთი მეურნეობა დაიბეგრება მისი ნამდვილი შემოსავლის თანახმად ინდივიდუალური წესისამებრ და არა ნორმების მიხედვით. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა რიცხვი უნდა შეადგენდეს საქართველოს სსრ-ში საგლეხო მეურნეობათა საერთო რიცხვის

ორიდან სამ პროცენტამდე. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებ. 28 მუხ. და ა/კფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-10 მუხ.).

25. მეურნეობა კულაკურ მეურნეობად ჩაითვლება და ინდივიდუალურ წესით დაიბეგრება შემდეგი ნიშნების საფუძველზე:

ა) როდესაც მეურნეობაში სისტემატიურად გამოიყენება დაქირავებული შრომა სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთათვის ან შინამრეწველობასა და რეწობაში და საწარმოში ისეთი შემთხვევის გამოკლებით, როდესაც დაქირავებული შრომის გამოყენება გამოწვეულია ამა თუ იმ სასოფლო-სამეურნეო კულტურის განსაკუთრებული ხასიათით და თანაც არ აღემატება შემდეგ ზღვრულ რაოდენობას: სამარცვლელო მეურნეობაში 30 დღეს წელიწადში, მებაღეობისა და ბრინჯის მეურნეობაში—50 დღეს წელიწადში, მევენახეობისა და მებაბშეობის მეურნეობაში 100 დღეს წელიწადში, მეთამბაქოობის მეურნეობაში—125 დღეს წელიწადში და მესაქონლეობის მეურნეობაში—ერთი მწყემსის თანამემწის დაქირავებას; ქვრივებისა, ობლებისა, ინვალიდებისა და მოსწავლეების მეურნეობებში, სადაც შრომისუნარიანი მამაკაცი არ მოიპოვება ან ასეთი მამაკაცი სამსახურშია თუ მძიმე ავადმყოფია, არა უმეტეს, ვიდრე ერთ მუდმივი დაქირავებული მუშის ყოლა და დაქირავებული შრომის გამოყენება სასეზონო დღეებში ზემოაღნიშნული რაოდენობით, — არ ჩაითვლება ისეთ ნიშნად, რომლის გამოც მეურნეობა ინდივიდუალურ წესით უნდა დაიბეგროს;

ბ) როდესაც მეურნეობას აქვს ისეთი წისკვილი, ზეთის სახდელი, ბურღულის საფქველი, საცხეველი, საჩეჩელი, მატყლის საპენტი, სასრესი, კარტოფილისა, ხილისა და ბოსტნეულის სახმობ-საშრობი საწარმო, ნორმული ქარხნები ან სხვა რამ სამრეწველო საწარმო, რომლისთვისაც გამოიყენება მექანიკური ძრავი, ქარის ან წყლის ძალა;

გ) როდესაც მეურნეობა აქირავებს სისტემატიურად ცალკეულ რთულ სასოფლო-სამეურნეო მანქანას მექანიკური ძრავით, ან აწარმოებს სხვა მეურნეობათათვის სასყიდლით მუშაობას ამ მანქანებით;

დ) როდესაც მეურნეობა აქირავებს სისტემატიურად გაწყობილ შენობას საცხოვრებლად ან საწარმოს მოსათავსებლად;

ე) როდესაც მეურნეობა იჯარით იღებს მიწას იჯარით გამცემისათვის კაბალურ პირობებში;

ვ) როდესაც მეურნეობა იჯარით იღებს სავაქრო და სამრეწველო ექსპლოატაციისათვის ბაღს, ვენახს ან სხვა რამ სანახს;

ზ) როდესაც მეურნეობის წევრი ეწევა ვაჭრობას, მეცხვრობას ან მას აქვს სხვა არაშრომითი შემოსავალი (მათ შორის კულტის მსახური). (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. 29 მუხ. და ა/კფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-11 მუხ.).

26. მეურნეობის ინდივიდუალური წესით დაბეგრვის დროს მისი თვითეული დარგის შემოსავალი გამოანგარიშებულ უნდა იქნეს ცალკე ნამდვილი რაოდენობით. არასამრეწველო შემოსავალი, სხვათა შორის ყოველგვარი სამუშაო ხელფასიც, მთლათ ჩაირიცხება მეურნეობის დასაბეგრავ შემოსავალში,

უკეთუ ოჯახის იმ წევრებს, რომელთაც აქეთ ასეთი შემოსავალი, არ გაუწყვეტიათ კავშირი მეურნეობასთან და აქეთ ამ მეურნეობაში მიწა. (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებულ. 31 მუხ.).

27. ინდივიდუალური წესით ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრულ მეურნეობას არა აქვს არავითარი შეღავათი ამ გადასახადის სფეროში. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებულ. 32 მუხ.).

28. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სიის შედგენას და მეურნეობათა შემოსავლის წინასწარ განსაზღვრას აწარმოებს სასოფლო საბჭო. სასოფლო საბჭოს მიერ შედგენილი სია და შემოსავლის გამოანგარიშება უნდა განიხილოს ღარიბთა კრებამ. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სიას საბოლოოდ დაამტკიცებს და ამ მეურნეობათა შემოსავალს საბოლოოდ განსაზღვრავს სარაიონო საგადასახადო კომისია. უკეთუ ეჭვი იბადება შემოსავლის სისწორით განსაზღვრის თაობაზე, იგივე კომისია მოახდენს მეურნეობის გამოკვლევას. (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. 33 მუხ.).

ი. კოლექტიურ მეურნეობათა შემოსავლის განსაზღვრა ანგარიშგების მიხედვით.

29. იმ შემთხვევაში, როდესაც, საოლქო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილების თანახმად, კოლექტიური მეურნეობა იბეგრება ანგარიშგების მიხედვით (ამა დადგენილების მე-8 მუხლის შენიშვნა), დასაბეგრავი შემოსავალი გამოანგარიშება გასული საანგარიშო წლისათვის.

ამასთანავე, დასაბეგრავ შემოსავლად ითვლება ის თანხები, რაც საანგარიშო წელს მიტეულია კოლექტიური მეურნეობის წევრთათვის შრომის სასყიდლის მისაცემად, და აგრეთვე კოლექტიური მეურნეობის ფონდები (კაპიტალები). (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 34 მუხლი).

შენიშვნა. იმ შემთხვევაში, როდესაც ანგარიშის მიხედვით ზარალია, დასაბეგრი შემოსავალი შემცირდება ზარალის თანხის რაოდენობით. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებ. 34 მუხ. შენიშვნა).

თ ა ვ ი III.

გადასახადის გამოანგარიშება.

ა. გადასახადის გამოანგარიშების წესი.

30. გადასახადი საქართველოს სს რესპუბლიკაში გამოანგარიშება თვითეული ინდივიდუალური მეურნეობისათვის მისი შემოსავლის საერთო თანხის მიხედვით და მკამელთა რიცხვის აღნუსხვით. (ერთიანი სას.-სამ. გადასახ. დებ. 35 მუხ. 1-ლი ნაწილი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღის და 227 №-ის დადგენილების მე-12 მუხლი).

31. კულაკური მეურნეობისათვის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გამოანგარიშება მოხდება მეურნეობის შემოსავლის მიხედვით, მკამელთა რიცხვის აღნუსხველად, განაკვეთების განსაკუთრებული ტაბულის საფუძველზე, რაც

აღნიშნულია ამა დადგენილების 34 მუხლში. (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებ. 35 მუხ. მე-2 ნაწილი).

32. სხვადასხვა სახის მარტივი ამხანაგობის წევრის შემოსავალი, რაც ამ ამხანაგობაში მონაწილეობით მიიღება, დაიბეგრება მის ინდივიდუალურ მეურნეობაში; თანაც აღნიშნული შემოსავლის დაბეგრვისათვის დაწესებულია მონაკლებები ამ შემოსავლის 5%-ის რაოდენობით. (ერთიანი სას.-სამ. ვადასახ. დებ. 36 მუხლი).

ბ. განაკვეთების ტაბულა, რომელიც გამოყენებულ უნდა იქნეს გადასახადის გამონაგარიშებისათვის მეურნეობის შემოსავლის მიხედვით და მკამელთა რიცხვის აღწხვით.

33. ამა დადგენილების 30 მუხლის წესისამებრ გადასახადის გამონაგარიშებისათვის მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხას გამოაკლდება 20 მანეთი თვითეულ მკამელზე და ნაშთი დაიბეგრება შემდეგი ტაბულის მიხედვით:

პირველ 25 მან.	გადახდვინებული იქნება . . .	4 კაპ.	თითო მან.
25 მან. მეტი თანხისათვის	100 მ.-დღე	7	" " "
100 " "	150 " "	10	" " "
150 " "	200 " "	15	" " "
200 " "	250 " "	20	" " "
250 " "	300 " "	22	" " "
300 " "	400 " "	25	" " "
400 " "	600 " "	28	" " "
600 " "		30	" " "

ამასთანავე, იმ მეურნეობისათვის, რომელსაც ჰყავს 7 ან 8 მკამელი, დაწესებულია შეწერილი გადასახადის მონაკლები 5%-ის რაოდენობით; იმ მეურნეობისათვის, რომელსაც ჰყავს 9 ან 10 მკამელი 10%-ის რაოდენობით, ხოლო იმ მეურნეობისათვის, რომელსაც 11 ან მეტი მკამელი ჰყავს—15%-ის რაოდენობით. (ერთ. სას.-სამ. ვადასახ. დებ. 37 მუხლი).

ბ. განაკვეთების ტაბულა, რომლითაც გამონაგარიშებულ უნდა იქნეს გადასახადი კულაკური მეურნეობისათვის.

34. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ კულაკურ მეურნეობათათვის გადასახადის გამოსაანგარიშებლად—შემოსავლის პირველ 500 მანეთზე მეურნეობას გადახდება 20 კაპ. თითო მანეთზე.

შემოსავლის 500 მ. მეტი თანხ.	700 მ.-დღე	გადახდება	30 კ.	თითო მ.
" 700	" " "	1.000	"	40 " " "
" 1.000	" " "	3.000	"	50 " " "
" 3.000	" " "	6.000	"	60 " " "
" 6.000	" " "		"	70 " " "

(ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადთა დებულების 93 მუხლი).



დ. გადასახადის გამოანგარიშება კოლექტიური მეურნეობისათვის და იმ ინდივიდუალური მეურნეობისათვის, რომელიც კოლექტიური მეურნეობის წევრია.

35. იმ კოლექტიურ მეურნეობას, სადაც დასაბეგრავი შემოსავალი ნორმების მიხედვით განისაზღვრება, გადასახადი გადახდება შემდეგი რაოდენობით:

სასოფლო-სამეურნეო კომუნას—4 კაპ. დასაბეგრი შემოსავლის თვითეულ მანეთზე.

სხვა კოლექტიურ მეურნეობას მეურნეობის განსაზოგადოებული ნაწილისათვის—5 კაპ. დასაბეგრი შემოსავლის თვითეულ მანეთზე.

(ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. 40 მუხლი).

36. იმ კოლექტიურ მეურნეობას, სადაც დასაბეგრავი შემოსავალი ანგარიშების მიხედვით განისაზღვრება, გადასახადი გადახდება შემდეგი რაოდენობით:

სასოფლო-სამეურნეო კომუნას—2 კაპ. დასაბეგრავი შემოსავლის თვითეულ მანეთზე. სხვა კოლექტიურ მეურნეობას—მეურნეობის განსაზოგადოებული ნაწილისათვის—3 კაპ. დასაბეგრავი შემოსავლის თვითეულ მანეთზე. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულ. 41 მუხლი).

შენიშვნა. იმ შემთხვევაში, როდესაც კოლექტიური მეურნეობისათვის ამა მუხლის თანხმად გამოანგარიშებული გადასახადი მეტი იქნება გადასახადის იმ თანხაზე, რაც ამ მეურნეობას უნდა გადაეხადა, დასაბეგრავი შემოსავალი რომ ნორმების მიხედვით ყოფილიყო განსაზღვრული, გადასახადი შემცირდება აღნიშნული თანხის რაოდენობამდე.

(ერთიანი სას.-სამ. გადასახად. დებულ. 41 მუხლის შენიშვნა).

37. უკეთეს კოლექტიური მეურნეობის წევრს დარჩა თავისი ინდივიდუალური მეურნეობა, ამ არაგანსაზოგადოებული მეურნეობის შემოსავალი დაიბეგრება განაკვეთების ტაბულის მიხედვით, რაც გათვალისწინებულია ამა დადგენილების 33 მუხლში. ხოლო ამასთანავე, 20 მანეთის გამოკლება თვითეულ მკამელზე არ მოხდება და დაუბეგრავი მინიმუმიც შეფარდებულ არ იქნება.

(ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. 42 მუხლი).

მ. გადასახადის გამოანგარიშება საბჭოთა მეურნეობისათვის.

38. გადასახადი საბჭოთა მეურნეობისათვის ყველგან გამოანგარიშებულ უნდა იქნეს გადასახადის საშუალო განაკვეთის მიხედვით, რაც დასაბეგრავი შემოსავლის ერთ მანეთზე მოდის ამა თუ იმ ოლქში ან მაზრაში, ხოლო საქართველოს სსრ-ის შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებსა და ოლქში—სათანადო რესპუბლიკასა და ოლქში.

(ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 43 მუხლი).

კ ა რ ი IV.

გადასახადის შეღავათები

ა. მცირე-ძალოვან მეურნეობათა შეღავათები.

39. მცირე-ძალოვანი ინდივიდუალური მეურნეობანი სრულიად განთავისუფლებიან გადასახადისაგან ერთნი ამა დადგენილების 40 მუხლში გათვალისწინებული დაუბეგრავი მინიმუმის მიხედვით, ხოლო მეორენი, რომელთა შემოსავალიც დაუბეგრავ მინიმუმს აღემატება, სარაიონო საგადასახადო კომისიების დადგენილებით.

(ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 44 მუხლი).

40. დაუბეგრავი მინიმუმი, ე. ი. შემოსავლის ზღვრული რაოდენობა, რომლის დროსაც მეურნეობა უსათუოდ უნდა განთავისუფლდეს გადასახადისაგან, დაწესებულია ინდივიდუალურ მეურნეობათათვის: როცა მეურნეობაში ერთი და ორი მკამელია—110 მანეთის რაოდენობით, როცა მეურნეობაში სამი და ოთხი მკამელია—130 მან. რაოდენობით და როცა მეურნეობაში ხუთი და მეტი მკამელია—150 მან. რაოდენობით მეურნეობაზე.

(ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. 45 მუხლი და ა/კუსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წლის მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-13 მუხლის „ა“ პუნქტი).

შენიშვნა. სარაიონო-საგადასახადო კომისიას შეუძლიან არ შეუფარდოს დაუბეგრავი მინიმუმი იმ პირთა მეურნეობას, რომელთაც ჩამორთმეული აქვთ საარჩევნო უფლება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულ. 45 მუხლის შენიშვნა).

41. იმ კოლექტიურ მეურნეობათათვის, რომელთა შემოსავალიც ნორმების მიხედვით გამოიანგარიშება, დაუბეგრავი მინიმუმი დაწესებულია 30 მან. რაოდენობით მკამელზე, ხოლო იმ კოლექტიურ მეურნეობათათვის, რომელთა შემოსავალიც ანგარიშგების მიხედვით გამოიანგარიშება, 60 მან. რაოდენობით მკამელზე.

სარაიონო-საგადასახადო კომისიას შეუძლიან 50%-ით შეუმციროს შენაწერი გადასახადი იმ მცირე-ძალოვან კომუნას, სადაც ღარიბი მეურნეობანი სკარბობენ და სადაც შემოსავალი დაუბეგრავ მინიმუმს აღემატება.

(ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 46 მუხლი და ა/კუსრ სახალხო კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-13 მუხ. „ბ“ პუნქტი).

42. კოლექტიურ მეურნეობათა დასაბეგრავი შემოსავლის გამოანგარიშების დროს უნდა გამოაკლდეს 75% მიწასა და საქონლის შემოსავალს, რაც ეკუთვნის კოლექტიურ მეურნეობის იმ წევრებს, რომელნიც წარსულ წელს მცირე-ძალოვანობის გამო ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისაგან განთავისუფლებული იყვნენ. (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებ. 47 მუხლი).

ბ. შეღავათები ნათესი ფართობის გადიდების მიზნით.

43. განთავისუფლდება დაბეგვრისაგან მთლად ის ნათესი ფართობი, რაც 1930-31 წელს მეტი აღმოჩნდება 1928-29 წ. დაბეგვრის დროს აღრიცხულ ფართობთან შედარებით. (ერთ.-სას. სამ. გად. დებ. 48 მუხლი).

შენიშვნა. მებაამბეგობის არც ერთ რაიონში სარწყავ მიწაზე მარცვლეულის ნათესი ფართობის ნამატი გადასახადისაგან არ განთავისუფლდება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 48 მუხლის შენიშვნა).

44. უკეთუ დიდხანს უხმარი მიწა და გაუტეხავი მიწა მოხნულ იქნა, იგი განთავისუფლდება დაბეგვრისაგან ორი წლის განმავლობაში.

ეს შეღავათი მეურნეობას მიეცემა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ მისი საერთო ნათესი ფართობი 1928-29 წელთან შედარებით გადიდებულია (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულ. 49 მუხლი).

ბ. შეღავათები მოსავლიანობის გადიდების მიზნით.

45. მოსავლიანობის გამაღიძებელ ღონისძიებათა წასახალისებლად დაწესებულია გადასახადის 10⁰/₀-იანი მონაკლები კოლექტიურ და ინდივიდუალურ მეურნეობათათვის, უკეთუ კოლექტიური მეურნეობა ან, სასოფლო ყრილობის დადგენილებით, ინდივიდუალური მეურნეობანი მთელი სოფლისა განახორციელებენ აგრომინიმუმს, ე. ი. უმარტივეს ღონისძიებათა მინიმუმს მოსავლიანობის გასაღიძებლად (წმინდა ჯიშისანი თესლით დათესვა, ყოველგვარი თესლის გაწმენდა, დახარისხება და გაწამლვა, მწკრივად დათესვა, ბრძოლა მავნებლებთან და სარვეელა მცენარეებთან, ადრეული ნასვენნი, დაკაეებული ნასვენნი, მძრალი ანეული, გვალვიანი რაიონებში თოვლის დამკერზოლიანი ნასვენნი, ზამთრის ხნულში საქონლის ძოვების მოსპობა, მწვანე სასუქის გამოყენება, საირიგაციო სისტემის თავის დროზე გაწმენდა და სათანადოდ შენახვა, სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონებში მორწყვის წარმოება ნორმების მიხედვით და დადგენილ ვადაზე, ნაკელის სასუქის გამოყენება, ტკილით გაპატივება).

ღონისძიებათა ნუსხა, რაც აღნიშნული შეღავათის უფლებას იძლევა, ცალკე რაიონებისათვის დაწესდება საოლქო და სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ (აფხაზეთის სსრ-ში და აჭარისტანის ავტ. სსრ-ში—ამ რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოების მიერ, ხოლო სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქში—ამ ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ) და გამოქვეყნდება საყოველთაო ცნობისათვის. ინდივიდუალურ და კოლექტიურ მეურნეობათათვის დაწესდება სხვადასხვა ნუსხა—კოლექტიურ მეურნეობის დონის უფრო მეტად ამაღლების აუცილებლობის მიხედვით. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 50 მუხ. და ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9 თარიღისა და 227 №-ის დადგ. 20 მუხლი).

46. იმ მეურნეობათათვის, რომელნიც მთელი სოფლის მასშტაბით პირველად გადავლენ, სასოფლო ყრილობის დადგენილებით, მრავალმინდვრიან თესლობრუნევაზე, ამა თუ იმ ადგილისათვის დაწესებული ნორმა ნათესის შემოსავლიანობისა შემცირდება 15⁰/₀-ით; ინდივიდუალური მეურნეობისათვის, რომელიც

მრავალმინდრიან თესლბრუნვაზე პირველად გადავა, შემოსავლიანობის აღნიშნული ნორმა 10⁰/₆-ით შემცირდება. (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებ. 51 მუხ. და ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 21 მუხლი).

დ. შეღავათები ტექნიკური კულტურების განვითარების მიზნით.

47. შაქრის ქარხლის, აბუსალათინის, კენაფის, კენდირის, სოიას, რამის, ზაფრანისა და არახისის ნათესი ფართობი, აგრეთვე ჩაის პლანტაციით, თუთის ხით და კაუჩუკიანი მცენარეებით დაქვრივი ფართობი გადასახადისაგან სრულიად განთავისუფლდება. (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებ. 52 და 56 მუხლები და ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 17 მუხლი).

შენიშვნა. სოიას ნათესისათვის ამა მუხლით დადგენილი შეღავათი მებაბეობის რაიონებში შეფარდებულ არ იქნება. (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებ. 52 მუხ. შენიშვნა და ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 19 მუხლი).

48. ბამბის ნათესი ფართობი ახალ რაიონებში განთავისუფლდება გადასახადისაგან 5 წლის განმავლობაში დათესვის დროიდან.

იონჯის ნათესი ფართობი, რომელიც ბამბის თესლბრუნვაში შედის, განთავისუფლდება გადასახადისაგან პირველ წელიწადს დათესვის დროიდან.

ბამბის ის ნათესი ფართობი, რაც 1929-30 წლის ნათეს ფართობს აღემატება, განთავისუფლდება გადასახადისაგან, თუნდაც მეურნეობის საერთო ნათესი ფართობი არც კი ვადიდებულყოს. (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებ. 53 მუხლი).

49. ყვითელი თამბაქოს ის ნათესი ფართობი, რაც 1929-30 წლის ნათეს ფართობს აღემატება, გადასახადისაგან განთავისუფლდება. (ა/კსფსრ სახ. კომ. საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარ. და 227 №-ის დადგენილების 24 მუხლი).

50. საწეკო თამბაქოს ის ნათესი ფართობი, რაც 1929-30 წლის ნათეს ფართობს აღემატება, დაიბეგრება მემინდვრეობის შემოსავლიანობის ნორმების მიხედვით. (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებ. 55 მუხლი).

51. ტექნიკური კულტურებისა და ბალახის სათესლე ფართობი გადასახადისაგან განთავისუფლდება. (ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 23 მუხლი).

მ. შეღავათები მეცხოველეობისა, მერქეული მეურნეობისა და მეურნეობის სხვა დარგების განვითარების მიზნით.

52. რძის პროდუქტების სამრეწველო წარმოების ქვემოაღნიშნულ რაიონებში ძროხისა და ხარის შემოსავლიანობის ნორმები შემცირებულია ერთი-ორად 1928-29 წ. ნორმებთან შედარებით:

ტფილისის ოლქში—წალკის, ბაშკიჩეთის, ხევის, დუშეთის (ფშავ-ხევსურეთი, მღეთი, ფასანაური, გულდამყარი) და ერწო-თიანეთის რაიონები; **კახეთის ოლქში**—სიღნაღის (ზემო-ქედი) და თელავის (მთა-თუშეთი) რაიონები; **გორის ოლქში**—ბორჯომის რაიონი (ბაკურიანი, ციხისჯვარი); **ახალქალაქის მაზრაში**—

ახალქალაქისა და გორელის რაიონები; ქუთაისის ოლქში—ონის რაიონი (ბრავალ-ძალა); ზუგდიდის, სენაკის და ლანჩხუთის რაიონები (ყოფ. „მეჯოგე“-ს მოქმედების რაიონი); სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქში—ჯავის (კუდარო, როკა, ჯავი, კემულთო), ახალგორის (ღებურა, მონასტერი) და ცხინვალის (ბელოთი) რაიონები; აჭარისტანის ავტ. სსრ-ში—ხულოს რაიონი; აფხაზეთის სსრ-ში—ფსხუ და აქარა. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 57 მუხ. და ა/კსტსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღ. და 227 №-ის დადგენილების 16 მუხლი).

53. სამრეწველო მეცხვარეობის შემდეგ რაიონებში ცხვრისა და თხის შემოსავლიანობის ნორმები შემცირებულია ერთი-ორად 1928/29 წლის ნორმებთან შედარებით:

კახეთის ოლქში—თელავის (ალვანი და მთა-თუშეთი) და სიღნაღის (მთელი რაიონი ანავას გამოკლებით) რაიონები; ტფილისის ოლქში—ტფილისის (ყარაია), ბორჩალოს (სარვანი, გიაურ-არხი, ბაიდარი, დემურჩი-ჰასანლო, კახაგანი), ხევის და დუშეთის (გუდამაყარი და მღეთი) რაიონები. (ა/კსტსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 16 მუხლი).

54. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისაგან განთავისუფლდება მსხვილფეხა რქოსანი საქონლისა (ძროხა, მოზვერი, ხარი, კამეჩი, ფურ-კამეჩი) და წვრილფეხა საქონლისა (თხა და ცხვარი) ნამატი.

ცხენთა ნამატი განთავისუფლდება გადასახადისაგან იმ რაიონებში, სადაც ცხენი ძირითადი საწევი ძალაა. ამ რაიონებს განსაკუთრებული დადგენილებით განსაზღვრავს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო. (ა/კსტსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგ. 14 მუხლი).

55. კოლექტიურ და ინდივიდუალურ მეურნეობას მიეცემა გადასახადის 10⁰/₁₀₀-იანი შეღავათი, უკეთეს კოლექტიური მეურნეობა ან, —სასოფლო ყრილობის დადგენილებით,—ინდივიდუალური მეურნეობანი მთელი სოფლისა მთლიანად განახორციელებენ ზოომინიმუმს, ე. ი. უმარტივეს ღონისძიებათა მინიმუმს მეცხოველეობის გასაუმჯობესებლად (საქონლის სათანადო კვება და მოვლა, დამატებითი კვება ზაფხულობით, საზოგადო საგრილობელი პუნქტების მოწყობა, მოზარდი საქონლის სათანადო აღზრდა, საქონლის გამოკვების საქმის საზოგადოებრივად მოწყობა, სამელიორაციო მუშაობის წარმოება სათიბებისა და ნახირის საძოვებელი ადგილების გასაუმჯობესებლად, ნათელი და მოხერხებული სადგომების მოწყობა საქონლისათვის).

აღნიშნულ ღონისძიებათა ნუსხა განისაზღვრება ამა დადგენილების 45 მუხლით გათვალისწინებული წესისამებრ. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 59 მუხ. და ა/კსტსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 20 მუხლი).

56. გადასახადისაგან განთავისუფლდება: ა) ჯიშინი საქონელი და ყოველგვარი სასოფლო-სამეურნეო ცხოველის მოწონებული სანაშენო საქონელი კოლექტიურ მეურნეობაში; ბ) ჯიშინი და მოწონებული სანაშენო საქონელი ყველა საბჭოთა მეურნეობაში; გ) ჯიშინი სამომშენებლოს საქონელი; დ) ჯიშინ-

ანი საქონლის მეურნეობა, რომელიც სახელმწიფო თუ ადგილობრივ ბიუჯეტზე იმყოფება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 60 მუხლი და ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღ. და 227 №-ის დადგენილ. 22 მუხლი).

57. კოლექტიურ და ყველა ინდივიდუალურ მეურნეობაში, გარდა კულა-კურ მეურნეობისა, გადასახადისაგან განთავისუფლდება მერინოსის და კარაკულ-ლის ჯიშის ცხვარი და მათი მეტისები, აგრეთვე ნახევრად-მსხვილმატყლიანი ცხვარი. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 61 მუხლი).

58. მეცხენეობის ანხანაგობაში და ინდივიდუალურ მეურნეობაში, რომელიც სამხედრო-სარემონტო ცხენის მოშენებას მისდევს მისთვის მიჩენილ მიწის ნაკვეთზე ჯოგობით და მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატთან დადებული ტიპურ ხელშეკრულების თანახმად, პირველ ოთხ წელიწადს ამ ხელშეკრულო-ბის დადების შემდეგ, განთავისუფლება გადასახადისაგან: ა) საადგილ-მამულო ორგანოების ჯიშისანი საქონლის დავთარში შეტანილი ცხენის ჯოგის ჯიშისანი შედგენილობა და აგრეთვე მონაშენი, რაც უნდა ჩაბარდეს სამხედრო უწყებას ან რაც სანაშენო ჯოგში უნდა დარჩეს; ბ) სათიბი და საძოვარი სამი დესეტისის რაოდენობით თვითიუფლ ცხენზე (ულაყი, ფაშატი და ერთ წლისაზე მეტი ხნის კვიცი). (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულებების 62 მუხლი).

59. სახელმწიფო ცხენსაშენი გადასახადისაგან განთავისუფლდება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 63 მუხლი).

60. სათესი ბალახით და საკვები ფესვნარით დაქერილი ფართობი გადასახადისაგან განთავისუფლდება.

სარწყავ მიწის ნაკვეთზე ეს შეღავათი არ გავრცელდება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულებების 64 მუხლი).

61. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისაგან განთავისუფლდება ის მიწის ფართობი, რაც საძოვარზე და ნახირის საძოვებელ ნაკვეთზე მოწყობილ სათიბს უჭირავს.

(ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 17 მუხლი).

62. გადასახადით არ დაიბეგრება მეფუტკრეობის და მეფრინველეობის შემოსავალი, აგრეთვე შინაური კურდღლის მოშენებით მიღებული შემოსავალი.

(ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 17 მუხლი).

3. შეღავათები ბოსტნების განვითარების მიზნით.

63. მიწის ის ფართობი, რაზედაც ახლად გაშენებული ბოსტანია, განთავისუფლდება დაბეგრისაგან ერთი წლის განმავლობაში.

(ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარ. და 227 №-ის დადგენილების 24 მუხლი).

64. მიწის ის ფართობი, რაზედაც საბოსტნე კულტურების სათესლე ნაკვეთებია, დაბეგრისაგან განთავისუფლდება. (ერთ. სას.-სამ. გადასახადის დებულებების 66 მუხლი).



ზ. შეღავათები საბჭოთა მეურნეობებს.

65. ახლად მოწყობილი საბჭოთა მეურნეობა (სამარცვლეულო, მებაღეობის, მეცხოველეობის და სხვ.) განთავისუფლდება გადასახადისაგან ხუთი წლის განმავლობაში მოწყობის დროიდან. (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებულების 67 მუხლი).

თ. შეღავათები საცდელ და საჩვენებელ მეურნეობებს.

66. მთლად სახელმწიფო ან ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფი საცდელი და საცდელ-საჩვენებელი მეურნეობა და აგრეთვე საზოგადოებრივი ნათესი, რომელსაც სასწავლო-საჩვენებელი მნიშვნელობა აქვს, გადასახადისაგან განთავისუფლდება (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებულების 68 მუხ.).

ი. შეღავათები მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის სამხედრო მსახურთ (მათრიცხვში გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკურ სამმართველოს ჯარისა და საბადრაგო ნაწილის სამხედრო მსახურთ), თადარიგის სამხედრო-ვალდებულთ და ინვალიდთ და აგრეთვე იმ პირთ, რომელნიც გამხედროებული და-ცვისა და გამხედროებული სახანძრო დაცვის სამსახურში იმყოფებიან.

67. ქვემოაღნიშნულ ტაბულაში გათვალისწინებული შეღავათი ეძლევა იმ მეურნეობას, რომლის შედგენილობაშიაც შედის: ა) საკადრო სამერიგეო და უმცროს თავმდგომთა შედგენილობის სამხედრო მსახური, რომელიც ვადიან (მუდმივ) სამსახურშია ან ვადაზე ზედმეტ სამსახურში, საგადასახადო წლის შემოდგომაზე გაწვეულთა გამოუკლებლად; ბ) საშუალო, უფროს და უმაღლეს თავმდგომთა შედგენილობის სამხედრო მსახური-საკადრო და რეზერვში მყოფი; გ) საშუალო, უფროს და უმაღლეს თავმდგომთა შედგენილობის პირი, რომელიც გრძელვადიან შევებულებაშია, ტერიტორიალური ნაწილის ცვალებად შედგენილობაშია და სათადარიგოდ იმყოფება და რომელიც გაწვეულია, ასეთ პირთათვის დაწესებულ შეკრებაზე ან ინსტრუქტორად წვევამდებამდე და ჯარს გარეშე მომზადების ჩასატარებლად; დ) უმცროსი საკომანდო შედგენილობის სამხედრო მსახური, რომელიც გრძელვადიანი შევებულებიდან გადარიცხულია ტერიტორიალური ნაწილის (ცვალებად შედგენილობაში); ე) „ა“ და „ბ“ პუნქტში აღნიშნული პირი, რომელიც გაშვებულია გრძელვადიან შევებულებაში, სათადარიგოდ ან სრულიად დათხოვნილია სამსახურიდან წინა საგადასახადო წლის მარტის 1-ის შემდეგ; ვ) ომისა და შრომის ინვალიდი, რომელიც ინვალიდობის I-ლ, მე-II და მე-III ჯგუფს მიეკუთვნება, უკეთეს მეურნეობას არაშრომითი ხასიათის შემოსავალი არა აქვს; ზ) განსაკუთრებული სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის მქონე საწარმოთა და ნაგებობათა გამხედროებული დაცვის სამსახურში და გამხედროებული სახანძრო დაცვის (კერძოდ, გზათა გამხედროებული დაცვის) სამსახურში მყოფი პირი.

ტ ა ბ უ ლ ა

სამხედრო მსახურთა და ამა მუხლში აღნიშნულ სხვა პირთა შეღავათებისა.

როდესაც მეურნეობისათვის გამოანგარიშებული გადასახადის თანხა არის	მიეცემა შეღავათი გადასახადის შემდ. %-ის რაოდ.	
	უკეთეს მეურ. არის სხვა შრომის უნარ. მამაკაცი	უკეთეს მეურ. არ არის სხვა შრომის უნარ. მამაკაცი
10 მანეთამდე	100%	100%
10 მან. მეტი 15 მან.	75%	90%
15 " " 20 "	50%	75%
20 " " 30 "	35%	50%
30 " " 50 "	25%	35%
50 " " 75 "	15%	25%
75 " " 100 "	5%	10%
100 " "	5%	5%

შენიშვნა. უკეთეს ამა მუხლის „ბ“ პუნქტში აღნიშნული პირი გაწვეულია შეკრებაზე ან ინსტრუქტორად იანვრის 1-ის შემდეგ, მეურნეობას აქვს შეღავათი არა ამ საგადასახადო წელს, არამედ შემდეგ წელს. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 69 მუხლი და მისი შენიშვნა).

68. ამა დადგენილების 67 მუხლში აღნიშნული პირნი ჩაითვლებიან მეურნეობის მკამელთა შედგენილობაში. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 70 მუხლი).

69. კოლექტიურ მეურნეობაში, რომლის შედგენილობაშიაც შედიან ამა დადგენილების 67 მუხლში ჩამოთვლილი პირნი, მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხიდან გამოირიცხება შემოსავლის ის თანხა, რაც აღნიშნულ პირებზე მოდის. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 71 მუხ.).

70. კოლექტიურ მეურნეობაში, რომელმაც თავის წევრთა რიცხვში მიიღო საკადრო, სამერიგეო და თავმდგომთა შედგენილობის სამხედრო მსახური, არა უგვიანეს ერთი წლისა მისი მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის რიგებიდან დათხოვნის დღიდან, ან არმიის ტერიტორიალური ნაწილის უმცროს მეთაურთა ცვალებადი შედგენილობის სამხედრო მსახური, დასაბეგრი შემოსავლის თანხიდან გამოირიცხება,—ორი წლის განმავლობაში აღნიშნული სამხედრო მსახურის მიღების შემდეგ,—შემოსავლის ის თანხა, რაც ამ სამხედრო მსახურზე მოდის. ეს შეღავათი მთლიანი კოლექტივიზაციის რაიონში შეფარდებულ არ იქნება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 72 მუხლი).

71. უკეთეს მეურნეობის შედგენილობაში შედის ცხენოსანთა ტერიტორიალურ ნაწილის ცვალებადი შედგენილობის სამხედრო მსახური, გაწვეული 3 თვიან სწავლებაზე სამსახურის პირველ წელიწადს ან შეკრებაზე საკუთარი სა-

მწყობრო ცხენით,—ეს ცხენი გადასახადით არ დაიბეგრება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 73 მუხლი).

72. მეურნეობას, სადაც არის სამხედრო მსახური და სათადარიგო სამხედროვადებული პირი, რომელიც გაწვეულია ასეთ პირთათვის დაწესებულ სწავლებაზე და შეკრებაზე, ვადა გადასახადის იმ ნაწილის გადახდისა, რაც შეტანილ უნდა იქნეს სწავლების თუ შეკრების დროის განმავლობაში, გადაედება ერთი თვით ამ პირის დაბრუნების დღიდან. საურავი ამ დროისათვის დარიცხულ არ უნდა იქნეს. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებულების 74 მუხლი).

73. მეურნეობა, რომელსაც ეძლევა შეღავათები ამა დადგენილების 67—72 მუხლების თანახმად, არ ჰკარგავს უფლებას ამა დადგენილებით გათვალისწინებულ სხვა შეღავათებზე. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 75 მუხლი).

ა. შეღავათები გადასახლებულთ.

74. კოლექტიურ მეურნეობას, რომელიც გეგმიანი წესით ახალ ადგილას გადასახლდება, ეძლევა შემდეგი შეღავათი: ა) მეურნეობა, რომელიც გადასახლებულია ისეთ ადგილას, სადაც საჭიროა მიწის ამოძირკვა და სამელიორაციო მუშაობა კულტურული მიწების განმზადებისათვის, განთავისუფლება გადასახადისაგან 6 წლის განმავლობაში დაბინავების შემდეგ; ბ) მეურნეობა, რომელიც გადასახლებულია ისეთ ადგილას, სადაც საჭიროა გაუტეხავი მიწის დამუშავება, განთავისუფლება გადასახადისაგან 4 წლის განმავლობაში დაბინავების შემდეგ; გ) მეურნეობა, რომელიც გადასახლებულია ისეთ ადგილას, სადაც გაუტეხავი მიწის დამუშავება საჭირო არ არის, განთავისუფლება გადასახადისაგან 3 წლის განმავლობაში დაბინავების შემდეგ. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 76 მუხლი).

75. ინდივიდუალურ მეურნეობათ, რომელნიც 1930 წლის იანვრის 1-მდე გადასახლდნენ ახალ ადგილას გადასახლების წესების თანახმად, ეძლევათ შემდეგი შეღავათი: ა) მეურნეობა, რომელიც გადასახლებულია ისეთ ადგილას, სადაც საჭიროა მიწის ამოძირკვა და სამელიორაციო მუშაობა კულტურული მიწების განმზადებისათვის,—განთავისუფლება გადასახადისაგან 5 წლის განმავლობაში დაბინავების შემდეგ; ბ) მეურნეობა, რომელიც გადასახლებულია ისეთ ადგილას, სადაც საჭიროა გაუტეხავი მიწის დამუშავება, განთავისუფლება გადასახადისაგან 3 წლის განმავლობაში დაბინავების შემდეგ. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 77 მუხლი).

76. 1930 წლის იანვრის 1-ის შემდეგ გადასახლებულ ინდივიდუალურ მეურნეობას შეღავათი მიეცემა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს იგი გადასახლებულ იქნება იმ რაიონებში, რომელთა სიასაც შეადგენს სსრ კავშირის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი სსრ კავშირის ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან ერთად. იმავე წესით განისაზღვრება ამ მეურნეობათა შეღავათების მოკულობა. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 78 მუხლი).

77. უკეთეს გადასახლებულ მეურნეობას სტიქიური უბედურება დააზარალებს, ვადა, რომლის განმავლობაშიაც მას შეღავათი ეძლევა, სათანადოდ გადაიდდება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 79 მუხლი).

78. გადასახლებულთათვის დაწესებული შეღავათი ვაგროცელდება აგრეთვე: ა) ემიგრანტებსა და რეემიგრანტებზე, რომელნიც თავის შრომას სოფლის მეურნეობაში იყენებენ; ბ) ბოშებზე, რომელნიც იწყებენ მობინადრე შრომითი ცხოვრებას, უკეთუ მათ მიეცემათ მიწა სოფლად. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 80 მუხლი).

ლ. შეღავათები სტიქიური უბედურებისაგან დაზარალებულ მეურნეობათ.

79. სტიქიური უბედურებისაგან დაზარალებული მეურნეობა განთავისუფლდება გადასახადისაგან სარაიონო სავადასახადო კომისიის მიერ სრულიად ან ნაწილობრივ—მეურნეობისათვის მიყენებული ზიანისა და მეურნეობის ძალოვნობის მიხედვით. (ერთ. სას.-სამ. გადასახადის დებულების 81 მუხ.).

მ. შეღავათები კულაკური ძალადობისაგან დაზარალებულთ. ✓

80. შრომითი მეურნეობა, რაც ეკუთვნის იმ პირის ქვრივსა და არასრულწლოვან შვილს, რომელიც კულაკების მიერ მოკლულ იქნა კულაკობის წინააღმდეგ გამოსვლისათვის, განთავისუფლდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისაგან ხუთი წლის განმავლობაში აღნიშნული პირის სიკვდილის შემდეგ. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 84 მუხლი).

ნ. სხვა შეღავათები.

81. საგლეხო შრომითი მეურნეობა, რომელიც ეკუთვნის სამსახურგებრივი მოვალეობის შესრულების დროს ან ამ შესრულებასთან დაკავშირებით მოკლული ტყის მომუშავეს ქვრივსა და არასრულწლოვან შვილებს, განთავისუფლდება გადასახადისაგან 5 წლის განმავლობაში აღნიშნული მომუშავეს სიკვდილის შემდეგ. (ერთ. სას.-სამ. გადასახადის დებულების 85 მუხლი).

82. იმ პირთა მეურნეობა, რომელთაც იკისრეს ობლებსა და მათი ქონების მეურვეობა და მზრუნველობა, განთავისუფლდება მეურვეობაში მყოფ პირთა ხვედრი მიწის ნაკვეთებისა და მათი კუთვნილი საქონელის შემოსავლის გადასახადისაგან—სამი წლის განმავლობაში მეურვეობის და მზრუნველობის დაწესების დროიდან.

ობოლი ჩაირიცხება მეურვის ან მზრუნველის მეურნეობის მკამელთა რიცხვში.

ეს შეღავათი შეფარდებულ უნდა იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც მეურვე ან მზრუნველი ობოლთან ერთად ცხოვრობს და მათი მეურნეობაც ერთად სწარმოებს. (ერთ. სას.-სამ. გადასახადის დებულების 86 მუხლი).

83. დამატებითი მიწა, რაც გლეხის ოჯახს ან კოლექტიურ მეურნეობას მიეცემა მის მიერ სასოფლო-სამეურნეო შრომისათვის მოსამზადებლად საბავშვო სახლიდან აყვანილ მოწაფეზე,—განთავისუფლდება გადასახადისაგან სამი წლის განმავლობაში აღნიშნული მიწის მიჩენის დროიდან. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 87 მუხლი).

84. გადასახადისაგან განთავისუფლდება: ა) საზოგადოებრივი ნათესი იმ ნაკვეთზე, რაც გამოყოფილია საზოგადოებრივი ფონდიდან სასოფლო ყრილობის დადგენილებით და რაც დათესილია საზოგადოებრივი სახსარით ხელუხლებელი სათესლე მარაგის შესაქმნელად; ბ) საზოგადოებრივი ნათესი იმ ნაკვეთზე, რაც გამოყოფილია სარაიონო ფონდიდან და გამოიყენება გლეხთა ურთიერთ დამხმარე საზოგადოების მიერ და მისი თანაბარი ორგანიზაციის მიერ თავისი მიზნების განსახორციელებლად; გ) საზოგადოებრივი ნათესი, რაც დანიშნულია კულტურულ-განმანათლებელ დაწესებულებათა სასურსათო მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად; დ) მეურნეობა სკოლისა, საბავშვო დაწესებულებისა, საპატიმრო ადგილისა (მათ რიცხვში თავისუფლება-აღკვეთილთათვის არსებული შრომის კოლონიისა) და აგრეთვე სამკურნალო დაწესებულებისა, — რომელიც სახელმწიფო საზოგადოებრივ და პროფესიონალურ დაწესებულებას ან ორგანიზაციას ეკუთვნის; ე) სასწავლო-წარმოებითი მეურნეობა, რომელიც საბავშვო სახლების მოწაფეთა და უპატრონო ბავშვთათვის არსებობს. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 88 მუხლი).

კ ა რ ი V.

გადასახადის შეთანის ვადები.

85. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 92 მუხლისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წლის მარტის 9-ის თარიღისა და 227 № ის დადგენილების 26 მუხლის საფუძველზე—დაწესებულია შემდეგი ზღვრული ვადები ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შეტანისათვის:

- 1-ლი ვადა . . . ოქტომბრის 1-ლი . . . 30% შენაწერი გადასახადისა;
- მე-2 ვადა . . . დეკემბრის 1-ლი . . . 50% შენაწერი გადასახადისა;
- მე-3 ვადა . . . იანვრის 1-ლი . . . 20% შენაწერი გადასახადისა;

შენიშვნა. აფხაზეთის სს რესპუბლიკისათვის დაწესებულია შემდეგი ზღვრული ვადები გადასახადის გადახდისა:

- 1-ლი ვადა . . . დეკემბრის 1-ლი . . . 20% შენაწერი გადასახადისა;
- მე-2 ვადა . . . თებერვლის 1-ლი . . . 60% შენაწერი გადასახადისა;
- მე-3 ვადა . . . მარტის 1-ლი . . . 20% შენაწერი გადასახადისა.

86. ინდივიდუალურ წესით დაბეგრილი კულაკური მეურნეობისათვის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის მთლიანად გადახდის ვადათ დაწესებულია 1930 წლის ოქტომბრის 1-ლი, გარდა მეთამბაქოობის და მებაზმეობის რაიონებისა, სადაც გადასახადის მთლიანად გადახდის ვადათ კულაკური მეურნეობისათვის დაწესებულია 1930 წლის დეკემბრის 1-ლი. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 95 მუხლი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 27 მუხლი).

87. დაწესებული ვადები დაუყოვნებლივ, ამა კანონის გამოქვეყნებისთანავე, გამოცხადდება სასოფლო ყრილობებზე, შეიტანება საგადასახადო ფურცლებში და მთელი საგადასახადო წლის განმავლობაში სრულიად უცვლელი დარჩება. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 94 მუხლი).

კ ა რ ი VI.

**გადასახადის ჩატარებისა, გამონახაბიშებისა და გადახდებიანების
 ორგანოები.**

88. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარება დაეკისრება სასოფლო საბჭოს, სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს და იმ ქალაქ-ადგილის საქალაქო საბჭოს, სადაც სოფლის მეურნეობის მწარმოებელნი პირნი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრებიან. (ერთ. სას.-სამ. დებულების 96 მუხლი და ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღის და 227 №-ის დებულების 29 მუხლი).

89. სასოფლო საბჭოს დაეკისრება:

- ა) დაამტკიცოს სოფლობრივ შედგენილი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადამხდელთა სიები, აღნუსხოს შემოსავლის წყაროები და მკამელნი;
- ბ) ჩაბაროს გადამხდელთ საგადასახადო ფურცლები;
- გ) იხმაროს, სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის დავალებით, იძულებითი ღონისძიებანი გადასახადის გადახდევინებისათვის არაპირიან გადამხდელთა მიმართ. (ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 30 მუხლი).

90. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩასატარებლად სასოფლო საბჭოსთან მოეწყობა, როგორც დამხმარე ორგანო, სასოფლო სააღრიცხვო კომისია.

სასოფლო სააღრიცხვო კომისიის წევრებია: სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე, გლებთა ურთიერთ დამხმარე კომიტეტის თავმჯდომარე და სასოფლო ყრილობის მიერ არჩეული პირი.

სასოფლო სააღრიცხვო კომისიის თავმჯდომარედ არის სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე.

სასოფლო ყრილობის მიერ არჩეული წევრი სააღრიცხვო კომისიისა მონაწილეობას იღებს კომისიის მუშაობაში მხოლოდ იმ საქმეების გამო, რაც შეეხება სათანადო სოფელში ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარებას. (ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 31 და 32 მუხლები).

91. სასოფლო სააღრიცხვო კომისიის, როგორც დამხმარე ორგანოს, დაეკისრება:

- ა) შეადგინოს სიები სოფლობრივ და აღნუსხოს შემოსავლის წყაროები და მკამელნი;
- ბ) წინასწარ განსაზღვროს თვითეული მეურნეობისათვის რაოდენობა არასამიწათმოქმედო შემოსავლისა;
- გ) წინასწარ შეადგინოს კულაკურ მეურნეობათა სია და გამოარკვიოს მათი შემოსავალი;

დ) მისცეს დასკვნა გადამხდელთა საჩივრებისა და აგრეთვე შეღავათის და მონაკლების თაობაზე აღძრული შუამდგომლობის შესახებ. (ა/კსფსრ სახალხო

კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილებების 33 მუხლი).

92. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება:

ა) შეამოწმოს, თუ რამდენად სწორია სასოფლო საბჭოების მიერ შედგენილი სოფლობრივი სიები და მათ მიერვე წარმოებული აღნუსხვა შემოსავლის წყაროებისა;

ბ) დააჯარიმოს გადამხდელი, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 82 მუხლის წესისამებრ, უკეთუ იგი შემოსავლის წყაროს (მიწის რაოდენობა, საქონლის რიცხვი და სხვ.) დაუმალავს გადასახადის გადახდევინების ორგანოს;

გ) იხმაროს იძულებითი ღონისძიებანი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადახდევინებისათვის;

დ) მიიღოს გადასახადის შესატანი თანხა და გადაუგზავნოს იგი გადასახადის მიმღებ დაწესებულებას;

ე) დაუბრუნოს და გაუბაროს ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადამხდელს ზედმეტად შეტანილი თანხა;

ვ) აწარმოოს ცალკე გადამხდელთა პირადი ანგარიშები და აგრეთვე მთლად ანგარიშწარმოება და ანგარიშგება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დარგში;

ზ) საერთო ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობა გაუწიოს გადასახადის გადახდევინების საქმეს რაიონის ფარგლებში. (ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილებების 34 მუხ.).

93. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტთან მოეწყობა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სარაიონო კომისია შემდეგი შედგენილობით:

ა) თავმჯდომარე—სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე;

ბ) სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის საფინანსო ნაწილის გამგე;

გ) სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის საადგილ-მამულო ნაწილის გამგე;

დ) მიწა-ტყის მომუშავეთა კავშირის პროფესიონალური ორგანიზაციის წარმომადგენელი;

ე) კოლექტიურ მეურნეობათა სარაიონო კავშირის გამგეობის წევრი, ვისაც გამგეობა დანიშნავს;

ვ) ორი გლეხი, რომელთაგან ერთს დანიშნავს გლეხთა ურთიერთ დამხმარე კომიტეტი, ხოლო მეორეს აირჩევს სათანადო სასოფლო ყრილობა. (ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილებების 35 მუხლი).

94. ქალაქ ადგილას, სადაც ტარდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგვრა, საქალაქო საბჭოსთან მოეწყობა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისია, რომელშიაც შევლენ: თავმჯდომარედ—საქალაქო საბჭოს თავმჯდომარე ან მისი პრეზიდენტის წევრი და წარმომადგენელი (თიფო) სათანადო საფინანსო ორგანოსი, საქალაქო მიწების გამგებელი ორგანოსი და მიწა-ტყის მომუშავეთა კავშირის სათანადო პროფესიონალური ორგანიზაციისა, ვისაც ეს ორგანოები და ორგანიზაცია დანიშნავს, და ერთი წარმომადგენელი

ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადამხდელთაგან. (ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილებების 36 მუხლი).

95. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სარაიონო და საქალაქო კომისიებს დაეკისრებათ:

ა) გამოარკვიონ გადამხდელთა არასამიწათმოქმედო შემოსავალი და საბოლოოდ განსაზღვრონ იმ მეურნეობათა მთელი დასაბეგრავი შემოსავალი, რომელთაც არასამიწათმოქმედო საშოვარი აქვთ;

ბ) საბოლოოდ დაამტკიცონ ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სია და განსაზღვრონ ამ მეურნეობათა შემოსავალი;

გ) გაანთავისუფლონ სრულად ან ნაწილობრივ ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისაგან სტიქიური უბედურებით დაზარალებული მეურნეობანი;

დ) გადასწყვიტონ გადამხდელთა (საბჭოთა მეურნეობების გარდა) საჩივრები შემოსავლის არასისწორით აღნუსხვისა, შემოსავლის თანხის არასისწორით აღრიცხვისა და შესაწერი გადასახადის არასისწორით გამოანგარიშების შესახებ;

ე) მიანიჭონ გადამხდელთ კანონით გათვალისწინებული ყველა შეღავათები და მონაკლები. (ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 37 მუხლი).

96. აფხაზეთის სსრ-ისა და აჭარისტანის ავტ. სსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭოსთან და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან, აგრეთვე ყველა საოლქო და სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან მოეწყობიან ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისიები შემდეგი შედგენილობით:

ა) თავმჯდომარე, რომელსაც დანიშნავს რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ან სათანადო აღმასრულებელი კომიტეტი;

ბ) სათანადო, საფინანსო, საადგილ-მამულო და სტატისტიკური ორგანოებისა და საკავშიროთაშორისო პროფესიონალური ორგანიზაციების წარმომადგენელი (თითო);

გ) გლეხთა სათანადო საურთიერეთო დახმარების კომიტეტის თავმჯდომარე;

დ) კოლექტიურ მეურნეობათა სათანადო შენაერთის წარმომადგენელი. (ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 38 მუხლი).

97. წინა მუხლში აღნიშნულ, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისიას დაეკისრება:

ა) წინასწარ განიხილოს საკითხები და წარუდგინოს თავისი დასკვნა სათანადო სახალხო კომისართა საბჭოს და აღმასრულებელ კომიტეტს შემოსავლიანობის ნორმების დაწესების შესახებ რაიონებისა და სოფლებისათვის და შემოსავლიანობის სხვადასხვა ნორმების დაწესების შესახებ სხვადასხვაგვარი ბოსტნებისა, ბაღებისა და ბაღებისათვის;

ბ) გადასწყვიტოს ზედამხედველობის წესით ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ქვემდგომი კომისიების დადგენილებებზე შეტანილი საჩივრები.

(ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 39 მუხლი).

98. გადაზღვევითა დასაბეგრავი შემოსავლის აღრიცხვა, შესაწერი გადასახადის გამოანგარიშება საგადასახადო ფურცლებისა და პირადი ანგარიშების შედგენა დაეკისრება საოლქო (სამაზრო) საფინანსო განყოფილებებს და მათ შემსაბამის საფინანსო ორგანოებს საქართველოს სსრ შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებსა და ავტონომიურ ოლქში.

შენიშვნა. ამა მუხლში დასახელებულ საფინანსო ორგანოებს უფლება აქვთ ზემოაღნიშნული მოვალეობანი ცალკეულ შემთხვევაში დააკისრონ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტების საფინანსო ნაწილებს. (ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების მე-40 მუხლი).

99. საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან მოეწყობა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის რესპუბლიკანური კომისია სახალხო კომისართა საბჭოსვე დადგენილების თანახმად განსაზღვრული შედგენილობით. (ა/კსფსრ სახალხო კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227-ის დადგენ. 41 მუხლი).

100. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის რესპუბლიკანურ კომისიას დაეკისრება განიხილოს წინასწარ საკითხები და წარუდგინოს სახალხო კომისართა საბჭოს თავისი დასკვნები:

ა) იმ ქალაქ-ადგილების სიის განსაზღვრის შესახებ, სადაც ის პირნი, რომელნიც სოფლის მეურნეობას ეწევიან, იბეგრებიან ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით, და აგრეთვე იმ პირთა კატეგორიის განსაზღვრის შესახებ, რომელნიც ამ ქალაქ-ადგილას ცხოვრობენ და ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრებიან;

ბ) შემოსავლის ცალკეული წყაროების შემოსავლიანობის ნორმების დაწესების შესახებ;

გ) ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადახდის ვადების დაწესების შესახებ;

დ) იმ მარტივ ღონისძიებათა ნუსხის დადგენის შესახებ, რაც ხელს შეუწყობს მოსავლიანობის გადიდებას და მეცხოველეობის გაუმჯობესებას. (ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1930 წ. მარტის 9-ის თარიღისა და 227 №-ის დადგენილების 42 მუხლი).

კ ა რ ი VII.

ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გამო განცხადებათა და საჩივართა შეტანისა და განხილვის წესი.

101. ყველა განცხადება და საჩივარი ინდივიდუალური და კოლექტიური მეურნეობისა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გამო შეიტანება სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტში, რომელიც მოვალეა დაუყოვნებლივ გადას-

ცეს ეს განცხადება და საჩივარი განსახილველად სარაიონო საგადასახადო კომისიას.

სარაიონო საგადასახადო კომისიის გადაწყვეტილება შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს უშუალოდ ზემდგომ საგადასახადო კომისიაში, რომლის გადაწყვეტილებაც საბოლოოა.

საგადასახადო კომისია მოვალეა განიხილოს მიღებული განცხადება და საჩივარი ერთი თვის ვადაზე მათი შეტანის დღიდან. (ერთ. სას.-სამ. გადასახ. დებ. 97 მუხლი).

102. განცხადებისა და საჩივრის შეტანისათვის დაწესებულია შემდეგი ვადები:

ა) საჩივარი შემოსავლის წყაროებისა და მკამელთა რიცხვის არასისწორით აღრიცხვის შესახებ და შემოსავლის განსაზღვრისა და გადასახადის გამოანგარიშების შესახებ, აგრეთვე განცხადება შეღავათის მიცემის შესახებ, გარდა სტიქიურ უბედურებასთან დაკავშირებული შეღავათისა, შეტანილ უნდა იქნეს არა უგვიანეს ერთი თვის ვადისა გადამხდელისათვის საგადასახადო ფურცელის ჩაბარების დღიდან;

ბ) განცხადება სტიქიური უბედურების გამო შეღავათის მიცემის შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს ერთი თვის განმავლობაში იმ დროიდან, როდესაც სტიქიური უბედურება მოხდა. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულების 98 მუხ.).

103. განცხადებისა და საჩივრის შეტანა გადასახადის გადახდევინებას ვერ შეაჩერებს. (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებულ. 99 მუხ.).

კ ა ტ ი VIII.

პასუხისმგებლობა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დადგენების აღსრულებისათვის.

104. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტსა და სასოფლო საბჭოს დაეკისრება პასუხისმგებლობა თვითთელი მეურნეობის დასაბეგრავე შემოსავლის წყაროებისა და მკამელთა რიცხვის სისწორით და თავის დროზე აღრიცხვისათვის, დასაბეგრავე შემოსავლის თანხისა და შესაწერი გადასახადის სისწორით და თავის დროზე გამოანგარიშებისათვის და საგადასახადო ფურცლების თავის დროზე ჩაბარებისათვის, აგრეთვე გადასახადის თავის დროზე და სრულად გადახდევინებისათვის. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულ. 101 მუხ.).

105. უკეთეს გადამხდელი გადასახადის გადახდევინების ორგანოს შემოსავლის წყაროებს (მიწა, ოთხფეხი საქონელი და სხვ.) დაუმალავს, იგი დაჯარიმებულ უნდა იქნეს ადმინისტრაციული წესით ან მიიციეს პასუხისმგებაში სასამართლო წესით.

ჯარიმას დაადებს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი. ჯარიმა არ შეიძლება უფრო მეტად, ვიდრე ხუთჯერ აღემატებოდეს იმ თანხას, რა თანხითაც შემცირდება შეწერილი გადასახადი საშემოსავლო წყაროს გადამალვის გამო.

სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება ჯარიმის დადების შესახებ შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს საოლქო (სამაზრო) აღმასრულებელ



კომიტეტში, რომლის გადაწყვეტილება საბოლოოა. (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებულ. 102 მუხ.).

შენიშვნა. აფხაზეთის სსრ-ში, აჭარისტანის ავტ. სსრ-ში და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში საჩივარი შეიტანება ერთიანი სას.-სამ. გადასახადის სათანადო რესპუბლიკანურ ან საოლქო კომისიაში.

106. გადამხდელს, რომელიც გადასახადს არ გადაიხდის ამა დადგენილების წესისამებრ განსაზღვრულ და გამოქვეყნებულ ვადებზე, შეეფარდება „გადასახადთა გადახდევინების დებულებით“ გათვალისწინებული ღონისძიებანი. კერძოდ, იმ გადამხდელის ქონება, რომელიც გადასახადს არ გადაიხდის, აიწერება და გაიყიდება საჯარო ვაჭრობით, ხოლო ვადის გადაცილებისათვის მას გადაჰხდება საურავი $0,2\%$ თვითეული ვადა გადაცილებული დღისათვის. (ერთ. სას.-სამ. გადასახად. დებულ. 103 მუხლი).

კ ა რ ი IX.

ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარებისათვის ხელმძღვანელობისა და მითვალსუზიერების გაწევა.

107. თვალყურის დევნება ამა დადგენილების აღსრულებისათვის და საერთო ხელმძღვანელობის გაწევა საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარებისათვის დაეკისრება საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს, რომელსაც ეძლევა უფლება გამოსცეს ხოლმე სათანადო ინსტრუქციები, ცირკულიარები და განმარტებები.

108. საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატი იხელმძღვანელებს ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულებას, ამა დადგენილებას და იმ ინსტრუქციებს, რასაც გამოსცემენ სსრკ-ისა და ა/კსფსრ-ის ფინანსთა სახალხო კომისარიატები.

კ ა რ ი X.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატსა საგროს იმ დადგენილებათა შესახებ, რომელთაც დააკრებს ძალა.

109. ამა დადგენილების სამოქმედოდ შემოღებისათანავე ძალასა ჰქარგავენ საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატსა საბჭოს შემდეგი დადგენილებანი:

ა) 1929 წ. მარტის 29-სა „საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-7 №-ი, მუხ. 60);

ბ) 1929 წლ. მაისის 21-სა „საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების თაობაზე გამოცემული დადგენილების შეცვლისა და დამატების შესახებ“ (საქ. სსრ. კან. კრ. 1929 წ. მე-12 №-ი, მუხ. 119);

გ) 1929 წ. მაისის 21-სა „იმ აშკარა კულაკურ მეურნეობათა შესახებ, რომლებზედაც არა ვრცელდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის

დებულების 44 მუხლის „ა“ და „ბ“ პუნქტებით გათვალისწინებული შეღავათები“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-12 №-ი, მუხ. 118);

დ) 1929 წ. ოქტომბრის 11-სა „საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების თაობაზე გამოცემული დადგენილების მე-8 მუხლისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. 21 №-ი, მუხ. 245);

ე) 1929 წ. ნოემბრის 1-სა „საქართველოს სსრ-ში სამეცხვარეო მეურნეობათათვის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სფეროში შეღავათების მინიჭების შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. 22 №-ი, მუხ. 276);

ვ) 1929 წ. დეკემბრის 1-სა „საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების თაობაზე გამოცემული დადგენილების 42 მუხლის რედაქციის შეცვლის შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. 24 №-ი, მუხ. 307);

ზ) 1929 წ. დეკემბრის 1-სა „საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების თაობაზე გამოცემული დადგენილების შეცვლისა და დამატების შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. 24 №-ი, მუხ. 310).

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველი პ. მეგრელიშვილი.

1930 წ. მარტის 16.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „კომუნისტის“ № 66 1930 წ. მარტის 23.